

Inuit pinerluuteqarsimaneq pissutigalugu parnaarussivinnut isertinneqartussaagaluit, kisianni inissaqannginneq pissutigalugu utaqqisorpassuit ilaasa isumakkiiginnarneqartarnissaannik danskit naalakkersuisuisa siunnersuutaat pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq. Pineqaatissinneqarsimasut isumakkiiginnarneqartarnissaat qanoq isumaqarfigineqarpa?

(Inatsisartunut ilaasorta q Knud Fleischer Kattusseqatigiit Partiiat).

Nunatsinni pinerlunnaveersaartitsilluni suliaqarnermi iliuutsit sumut killinneri pillugit kiisalu pineqaatissiinerit qanoq ittuusinnaanerat pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallittoqarnissaannik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasorta q Isak Hammond, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Nunamut Namminermt Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Apeqquteqaatit aallaavigalugit oqallittoqarnissaannik siunnersuutigineqartut marluk Naalakkersuisut qujassutigaat, taakku ataatsimoortillugit suliarineqartussanngorput.

Siunnersuuteqartut assigalugit pinerluuteqartarnerit ataatsimut isigalugit pinaveersaartitsiniartoqarnissaa Naalakkersuisut pingaartippaat. Inuusuttuaqqat atuartut akornanni allanilu pinerluuteqartitsinaveersarluni suliniuteqartoqarnissaa pingaaruteqarpoq, soorlutaaq aamma eqqartuussivitsigut pineqaatissinneqareersimasut pinerluuteqaqqittarnissaannik pinngitsoortitsiniarluni suliniutit allanut sanilliullugit kinguarsarneqannginnissaat pingaaruteqartoq.

Tamakku akisussaaffigineqarnerat ilaatigut Namminersorlutik Oqartussaniippoq, taamaattumillu susassaarfimmi tassani pissutsit isornartorsiorsinnaassuseqarluta malinnaavigiuartariaqarpavut. Tamatumami aamma pisariaqarpoq isummersorfigissallugu pitsaanerumik angusaqarfiunerumillu periaaseqartoqarsinnaanersoq. Tamanna Naalakkersuisunut aamma kommunitut atuuppoq.

Pinerluuteqartalersarnek pissutsinit assigiinngitsorpassuarnit imminnut attuumassuteqartunit, ingammillu inuunermi atugarisat qanoq innerannik, aallaaveqartartoq Naalakkersuisut isumaqarput. Naalakkersuisut aallaqqaataaniilli toqqarsimavaat meeqqat inuusuttullu suliniuteqarfigineqarnissaat pingaartinneqassasoq, taamannalu aamma pinerluuteqartarnermik pinaveersaartitsiniarluni suliniutissanut ilaatinneqartussatut isigalugu.

Naalakkersuisut aamma pinaveersaartitsiniarluni suliniutinik, pinerluuteqartarnermut pinaveersaartitsiniutitut kinguneqartartunik Inatsisartut aallarnisaaqataaffigisimasaannik taakkartuisinnaapput. Meeqqat inuusuttullu eqqarsaatigalugit "Piaartumik iliuseqarneq" Naalakkersuisut isumalluarnartutut isigaat, soorlutaaq Paarisap aamma Inuunerittap suliniutaat pinerluuteqartarnissanut pinaveersaartitsiniutaasut. Kommunini meeqqat inuusuttullu sunngiffimmini sammisassaqtinnissaasa tungaatigut aqqissuussisoqarsimavoq, soorlutaaq aamma susassaarfiit akimorlugit SSP-t aqutigalugit suleqatigiittoqartoq. Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfiup ataani Pinerlutsaaliuinermt Siunnersuisoqatigeeqarpoq. Timersoqatigiiffiit namminerlu piumassuseq aallaavigalugu peqatigiiffittut ingerlatat pinaveersaartitsinernik, aamma inuiaqatigiinni pinerluuteqartarnissamik pinaveersaartitsissutaasunik suliaqarput.

Taamaattumik aamma suliniarnermi sakkussat eqqortut pigineqarnissaasa qulakkeerniartuarnissaat pingaaruteqarpoq, matumani inatsisit kisianni aamma suliamut ilisimasaqassuseq eqqarsaatigalugit - taamaaliornikkut inuusuttuaqqat pinerlunniartaleriaannaasut inunnik isumaginnittoqarnikkut ataqatigiissaakkamik suliniuteqarfigineqartariaqarnerat suliarineqarsinnaasarniassammat.

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsisip nutaap aamma eqqartuussisaatsimut inatsisip nutaap atuutsinneqalernerisigut eqqartuusseriaatsit tungaatigut, aammali pinerlunnissamik pinaveersaartitsinissaq ataqatigiissaareriaatsillu eqqarsaatigalugit, pingaarutilinnik allannguisoqarpoq. Allannguutit 2010-mi januaarip aallaqqaataani atuutsilerput suliniutissallu nutaat tamakku inatsisitigut atuutsinneqalernissaat anguniarlugu annertuumik sulisoqarsimavoq.

Taamaattumik misilitakkat suli killeqarput. Kisianni iliuuserineqartut nutaat assigiinnigitsut tamakku nalilersorneqarnissaannik kissaateqartoqarnera pissusissamisoortuuvoq. Tamatuma assigisaanik pinerluttaalisitsinermut inatsisip nutaap, pineqaatisseriaatsillu ataasiakkaat, nalilersuiffigineqarsinnaanissaat kissaatiginarsinnaavoq.

Pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivinniittut, pineqaatissinneqarsimasunullu isertitsisivimmiittussanngortitaasimasut inuiaqatigiinnut akuliutsikkiartuaarneqaaqqittussanngortut akisussaaffigineqarnerat naalagaaffiup oqartussaasuiniippoq. Erseqqisumik oqaatigalugu pineqaatissinneqarsimasunut isertitsiviit malitseqartitsisarnerillu Pinerluuteqarsimasunik Isumaginniffiup akisussaaffigai.

Misilittagarineqartut tamarmik ersersippaat nutaamik pinerluuteqaaqqittoqartarnerata pinngitsoortinniarneqarsinnaanissaannut pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivimmiitsitaanerup kingorna inuunermi atugarisat aalajangiisuulluinnartuusartut - taamaattumillu tamakku isiginiarneqarnissaat pingaaruteqarluinnartuusooq.

Pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivimmiinnissamut utaqqisoqartarnerata ajornartorsiutaanera arajutsisimaneqanngilaq. Soorluttaaq aamma arajutsisimaneqanngitsoq inuit pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivimmiittussanngortitaasimasut utaqqisuniitsitaasarnerat artukkusuutaasorujussuusartoq. Matumani pinerluffigineqarsimasut pinerluuteqarsimasumik aqqusinermi naapitsinnaasarnerat eqqarsaatigalugit, kisianni aamma pinerluuteqarsimasut utaqqisuniitsitaanermik nalaani inuunermi ingerlariaqqissinnaajunnaarallartartut eqqarsaatigalugit.

Pineqaatissinneqarsimasunut Kangerlussuarmi isertitsiviugallartup matuneqarnerata kingorna pineqaatissinneqarsimasunut isertitsivimmiinnissaminnut utaqqisut amerlipput. Tamanna uissuummissutigineqarsinnaagunangilaq, aamma naalagaaffimmi oqartussaasunit uissuummissutigineqarsinnaasariaqanngikkaluarpoq.

Pissutsit maannakkut atuuttut Naalakkersuisut naammaginngitsorujussuuat pissutsillu naleqquttuunnginnerat naalagaaffimmi oqartussanut erseqqissaatigiuartarlugu. Matumani eqqarsaatigalugit pinerluffigineqarsimasut, pinerluuteqarsimasut aamma inatsisit tunngavigalugit ingerlariaaseqartoqarneranik inuiaqatigiit isiginnittaaseqarnerisa innarligaannginnissaa.

Tusagassiuutitigut arlaleriarluni saqqummiunneqartareersutut danskit naalakkersuisuisa kissaatigaat utaqqisuniinnermik pissuteqartumik saammaassisinnaaneq Kalaallit Nunaanni periarfissaalissasoq. Maleruagassanik taamaattunik Danmarkimi atuuttunik peqareerpoq.

Saammaassineq pillugu nalunaarummut atuuttumut, maanna Kalaallit Nunaanni atuuttumut, nutaamik nalunaarusiassatut siunnersuummi aalajangersakkani nutaartaasussatut makku ilanngunneqarput §§ 3, 23, 24 aamma § 25.

Apeqquterujussuuvorli utaqqisuuniinnermik pissuteqartumik saammassisarneq Kalaallit Nunaanni atuuttussanngortinneqartariaqarnersoq, aamma taamaaliortoqassagaluarpas piumasaqaatit Danmarkimi atuutsinneqartut assigalugit aaqqissuussisoqassanersoq. Tassunga atatillugu eqqaasitsissutigineqassaaq kriminallov-imi straffelov-imilu pineqaatissiisarnermi periaatsit aaqqissuussaananerit - tamatumalu malitsigisaanik pineqaatissiisarnernit sakkortussuserisartagaat tunngavimmikkut allaanerussuteqarmata.

Utaqqisuniinneq pissutigalugu saammaassisarnerup Kalaallit Nunaanni atuutsinneqalernissaa kissaatiginartinneqarnersoq pillugu Naalakkersuisut danskit naalakkersuisuinut suli akissuteqanngillat. Taamaattumik utaqqisuniinneq pissutigalugu saammaassisarnermut tunngasoq Inatsisartuni partiinit qanoq isumaqarfigineqassanersoq Naalakkerseuisunit paasissallugu qilanaaraarput.

Utaqqisuniinnermik pissuteqartumik saammaassineq pillugu nalunaarutissatut Justitsministerip siunnersuutaa pillugu nassuiaat agguanneqarsimasoq Naalakkersuisut matumuuna naggasiutigalugu innersuussutigissavaat.

Taamatut Naalakkersuisut sinnerlugit oqaaseqarlunga qulequttat pingaaruteqartut taakku soqutiginarumik oqallisigineqarnissaat qilanaaraara.